

Handlingsplan våldsbejakande extremism

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Plan
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2017-05-17, § 49
	Dokumentansvarig	Kommunchefen
	Reviderad av	–

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Mål.....	4
2	Bakgrund.....	5
2.1	Definition av begreppet våldsbejakande extremism.....	5
2.2	De våldsbejakande miljöerna i Värmland.....	5
2.2.1	Vit makt-miljön.....	5
2.2.2	Autonoma miljöer.....	5
2.2.3	Våldsbejakande religiös extremism.....	6
2.2.4	Den ensamme tyste.....	6
3	Fyra vägar in.....	7
4	Push- och pullfaktorer.....	8
4.1	Pushfaktorer.....	8
4.2	Pullfaktorer.....	8
5	Genomförande på lokal nivå.....	8
5.1	Övergripande ansvar.....	9
6	Praktiskt arbete.....	10
6.1	Grön nivå- Generellt förebyggande arbete.....	10
6.2	Gul nivå- Specifikt förebyggande insatser.....	11
6.3	Röd nivå- Individinriktade insatser.....	11
6.4	Orostelefon.....	13
	Bilaga 1 Checklista mot våldsbejakande extremism. .	14
	Bilaga 2 Vanliga symboler.....	16
	Bilaga 3 Webbsidor.....	20
	Bilaga 4 Orostelefonen.....	21

1 Inledning

I en demokrati har alla rätt att uttrycka sina politiska åsikter, även sådana som kan uppfattas som obekväma. Politiska handlingar som står i strid med demokratins grundläggande spelregler kan dock aldrig accepteras. Det är därför viktigt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Ett öppet och demokratiskt samhälle kan aldrig göra sig helt osårbart för våldsbejakande extremism. I olika sammanhang och under olika omständigheter kommer individer att lockas att ta till våld eller att bryta mot lagen för att försöka uppnå förändringar i samhället. Det kan t.ex. röra sig om att hindra andras demonstrations- och åsiktsfrihet, hot och våld mot meningsmotståndare eller hets mot folkgrupp.

Sommaren 2014 tillsattes en nationell samordnare mot våldsbejakande extremism.

Huvuduppdraget för den nationella samordnaren är att stärka och stödja lokal samverkan i syfte att förebygga våldsbejakande extremism. Alla kommuner har en kontaktperson som samordnar det lokala arbetet kring våldsbejakande extremism.

Varje kommun ska ha en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Syftet med handlingsplanen är att:

- öka kunskapen om begreppet våldsbejakande extremism
- tydliggöra ansvarsfördelningen för att klargöra vem som gör vad
- visa på vikten av att agera och reagera tidigt
- ge redskap som ökar individens möjlighet att själv påverka utvecklingen

1.1 Mål

Målet med handlingsplanen är:

- att minimera riskerna för att kommuninnevånare lockas in i våldsbejakande grupper eller organisationer
- att tydliga strukturer identifieras för hur arbetet kring våldsbejakande extremism ska bedrivas inom kommunens ansvarsområden
- att höja kunskapsnivån kring vårt samhälles grundläggande värderingar, vilket i sin tur skapar en tryggare vardag för kommunens invånare

Inom kommunen finns en arbetsgrupp, Edas ansvar, bestående av representanter från socialtjänst, skola, folkhälsa, fritid- och kultur, ungdomsgård och kommunpolis. Till gruppen knöts även i detta ärende säkerhetssamordnare samt representanter från HVB-verksamhet och bostadsbolag.

2 Bakgrund

2.1 Definition av begreppet våldsbejakande extremism

”Våldsbejakande extremism handlar om att bruka våld som medel för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer” (Samtalskompassen).

Begreppet handlar om personer eller grupper som vill skada eller sätta det demokratiska systemet ur spel. De våldsbejakande hoten består främst av fyra olika kategorier: religiösa extremer, vänster- och höger extremer samt ”den ensamma tyste” som nästan obemärkt kan radikaliseras. Den ensamme tyste kan givetvis radikaliseras även åt den religiösa hållet eller mot vänster- och högerextrem.

2.2 De våldsbejakande miljöerna i Värmland

2.2.1 Vit makt-miljön

Den nationalsocialistiska miljön har av tradition ett starkt fäste i Värmland. Länet ingår också i det mest aktiva ”nästet” som organiseras från Dalarna av Nordiska motståndsrörelsen.

Vit maktmiljön består till stora delar av unga män och de flesta lämnar rörelsen innan man fyllt 25 år, men en del äldre finns kvar.

Vit makt-miljön utgör främst ett hot mot enskilda personer, framförallt angrips personer med utländsk bakgrund, HBTQ-personer samt politiska motståndare. Det vanligaste brottet är hets mot folkgrupp.

Vid Brottsförebyggande centrums kartläggning under 2014 var det nyligen nedlagda **Svenskarnas Parti** som stod för den i särklass största andelen aktiviteter.

Den mest hårdföra och militanta organisationen **Svenska Motståndsrörelsen (Även benämnd Nordiska motståndsrörelsen)** finns också representerad i länet. Närheten till Norge är oroande eftersom organisationen eftersträvar ett större samarbete med sina norska kollegor. Värmland har därför ett strategiskt läge för gemensamma möten. **Nordisk ungdom** har också genomfört ett antal aktioner senaste året.

2.2.2 Autonoma miljön

Den vänsterautonoma miljön består av ett begränsat antal ungdomar, både flickor och pojkar som utifrån en ideologisk målsättning hotar och attackerar förtroendevalda, myndighetspersoner och meningsmotståndare. Målet är att skapa ett klasslöst samhälle utan någon auktoritet som styr.

Deras främsta motståndare är personer inom vit makt-miljön och kampen mot rasism och fascism är central. Man är positivt inställd till mångkultur, feminism och HBTQ-personers rättigheter men anser att det demokratiska systemet inte gör tillräckligt och ska därför sättas ur spel.

Värmland kan idag inte uppvisa någon fast grupp inom vänsterextrema organisationer, delvis hänger detta samman med att man arbetar i lösliga nätverk. Det finns dock anhängare till huvudgruppen **Antifascistisk aktion (AFA)** framförallt i Karlstadsregionen. Gruppen **Revolutionära fronten (RF)** har meddelat att verksamheten är nedlagd.

2.2.3 Våldsbejakande religiös extremism

I Sverige har den religiösa extremismen tidigare mest utgjorts av högerorienterad kristen fundamentalism. Under senare år har bilden förändrats och vi ser idag en ökning av en islamistisk **al-Qaidainspirerad ideologi** med rötter i den militanta jihadismen. (Jihad står för religiös kamp). På senare tid kan vi också se ett ökat fokus på **IS** som framförallt är aktiva i Syrien och Irak.

Till skillnad från vänster- och högerorienterade organisationer driver inte dessa religiösa grupper ambitiösa hemsidor eller föreningsverksamhet i vanlig bemärkelse även om man aktivt använder sociala medier för att föra fram sin propaganda och rekrytera nya anhängare. De ofta brutala Youtube-filmer som uppmärksammas på senare tid är ett viktigt medel i strategin att locka sympatisörer och visa handlingskraft.

Man ger sig både på regimer i muslimska länder och mål i Europa och USA som inte anses stå för den rätta tron. Hotbilden i Sverige är inte alarmerande i dagsläget men samtidigt är det inom denna grupp som risken för enskilda attentat är störst. En annan del av problemet är svenskar som reser till framförallt Syrien för att strida för IS. Dessa terrorresenärer utgör givetvis en fara på plats men också för vad man kan iscensätta efter att man återvänder hem till Sverige. Till exempel ”den sociala smittoeffekten” som kan locka unga i riskzonen att radikaliseras. De kan även lida psykiska trauman efter att ha varit i strid.

Att göra en lokal riskbedömning är svårt eftersom det inte finns några organisationer som är lätta att följa. Risken bedöms dock vara relativt liten eftersom andelen ”andra generationens invandrare”, som är den mest utsatta gruppen för rekrytering är låg i länet. Det gäller dock att ha en god kunskap om hur miljön ser ut för att kunna agera och hjälpa till om bilden förändras. Problem inom religiös extremism är hårt knutet till enskilda individer, därför kan problembilden snabbt förändras.

2.2.4 Den ensamme tyste

Den ensamme tyste (DET) kan återfinnas inom alla tre av ovanstående kategorier men också agera helt fristående, kanske utifrån ett eget trauma eller egen agenda.

Från tragiska skolskjutningar som vi framförallt ser som en amerikansk företeelse men som även förekommit i Finland och som varit hotande nära även i Sverige går det ofta att spåra attentaten till en ensam gärningsman som ibland har mycket banala motiv till sitt handlande. Ensamhet, ett växande hat och frustration i kombination med en personlig problematik skapar ibland tickande bomber som kan explodera utan att vi haft förmåga att se signalerna i förväg. I Värmland finns i likhet med andra län där jaktintresset är stort, stor tillgång på jaktvapen.

3 Fyra vägar in

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och Säkerhetspolisen (SÄPO) har tagit fram en schematisk bild av fyra vägar in i radikaliserings som kan fungera som en hjälp när man försöker att förstå det som händer.

Utagerarens väg	Ofta en person med problemfylld bakgrund. Det kan handla om missbruk, krigstrauma eller kriminalitet. Det är en ung person, oftast kille som aktivt söker spänning och lockas av den våldsamma miljön.
Grubblarens väg	Grubblaren är en person som söker svar på frågor om livet. Ingången är sällan våldsam utan vägen till extremism går via ideologiska studier. Ofta är denna personlighet till en början lugn och lite tillbakadragen.
Familjens väg	Här pratar vi om ”det svarta överlämnandet”. Familjemedlemmar eller andra närstående har själva extrema åsikter eller godkänner de ställningstagande som görs. För det mesta kommer dessa från familjer med ingen eller liten kontakt med personer av andra livsåskådningar.
Kontaktsökarens väg	För kontaktsökaren är det gemenskap och närhet som är det typiska. Det kan handla om slump vilken typ av organisation man hamnar i. Många av de extrema organisationerna är duktiga på att locka till sig sökaren genom att erbjuda samhörighet och en gemensam yttre fiende.

4 Push- och pullfaktorer

Även om grupperna skiljer sig radikalt från varandra så finns det stora likheter i vad som lockar personer in i extrema miljöer. Oftast handlar det om känslomässiga orsaker och man pratar inom forskningen om push- och pullfaktorer.

Pushfaktorer är det som genom yttre påverkan styr en individ mot våldsbejakande miljöer medan pullfaktorer är sådant som lockar till en radikaliserings. Nedan följer några exempel på de respektive begreppen:

4.1 Pushfaktorer

- upplevelser av utanförskap
- identitetssökande
- söker spänning
- låg självkänsla
- starkt samhällsengagemang
- globala orättvisor
- upplevda besvikelser kring demokrati och samhälle

4.2 Pullfaktorer

- känsla av makt och kontroll
- status av att vara någon
- social gemenskap
- övertygelse om att handla rätt
- trygghet och känslan av att hittat hem

Självklart finns det andra orsaker men en kombination av dessa finns ofta med när man utreder en persons engagemang i en extrem organisation.

5 Genomförande på lokal nivå

För att kunna jobba aktivt mot våldsbejakande extremism på en lokal nivå krävs en bred samverkan och en väl förankrad handlingsplan.

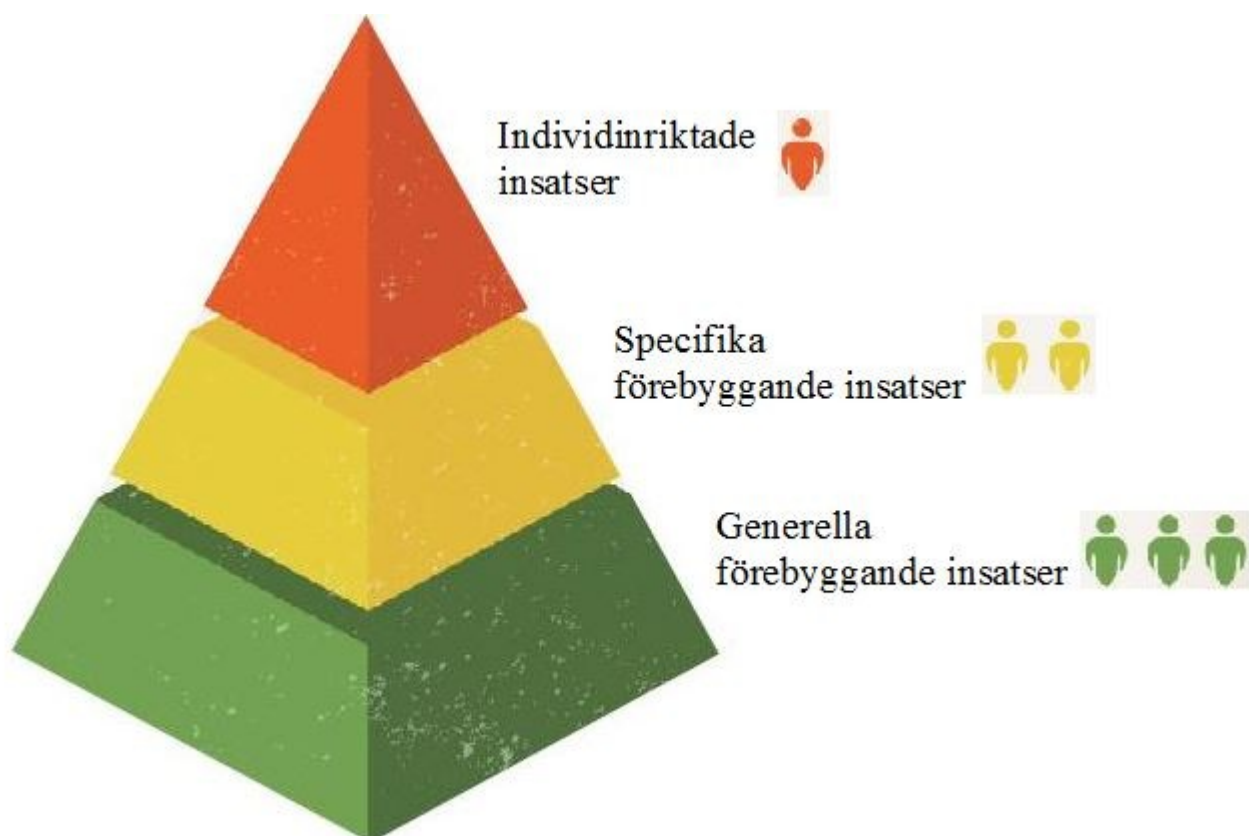
Inom kommunen finns en arbetsgrupp, Edas ansvar, bestående av representanter från socialtjänst, skola, folkhälsa, fritid- och kultur, ungdomsgård och kommunpolis. Till gruppen knöts även i detta ärende säkerhetssamordnare samt representanter från HVB-verksamhet och bostadsbolag. Arbetsgruppen leder det operativa arbetet mot våldsbejakande extremism.

5.1 Övergripande ansvar

1. **Arbetsgruppen, Edas ansvar**, står för det övergripande ansvaret när det gäller hur det förebyggande arbetet ska utformas. Vid behov av generellt förebyggande insatser (grön nivå) samt specifikt förebyggande insatser (gul nivå) så ska arbetsgruppen sammankallas. Arbetsgruppen ansvarar då för att upprätta kontakt med andra relevanta aktörer och att efterfråga stöd vid behov. Vid behov av individinriktade insatser (röd nivå) kontaktas socialtjänsten och polisen direkt. Socialtjänsten och polisen informerar då arbetsgruppen fortlöpande.
 2. Av kommunen utsedd **kontaktperson** (säkerhetssamordningen) ansvarar för kontakten med Värna Värmland samt är kontaktperson gentemot den nationella samordnaren. Kontaktpersonen ska hålla arbetsgruppen uppdaterad med information från Värna Värmland och den nationella samordnaren. Kontaktpersonen samordnar kontakten med kommunpolisen och SÄPO om behov uppstår. Kontaktpersonen ska vara behjälplig med att organisera föreläsningar som ges via projektet Värna Värmland.
 3. Inom de kommunala verksamheterna görs en anmälan av oro kring personer och /eller grupper till **närmsta chef**. Närmsta chef anmäler detta sedan vidare till socialtjänst samt polis och SÄPO, med tanke på lagen som kriminaliserar terrorresor. Socialtjänsten och polisen informerar i efterhand arbetsgruppen och konsulterar den vid behov. Växeln ska hänvisa samtal om våldsbejakande extremism till socialtjänsten.
 4. **Chefer inom kommunen** är skyldiga att känna till handlingsplanens innehåll och implementera planens syfte och mål i den verksamhet man är chef för. Som chef ansvarar man även för att sprida checklistor till övriga medarbetare.
 5. **Som anställd inom kommunen** bär man ett ansvar att ständigt arbeta med generella förebyggande insatser (grön nivå) för att upprätthålla sunda åsikter och ett öppet inkluderande samhälle. Oro kring att en person är på väg in i våldsbejakande extremistisk miljö ska tas på allvar och anmälas till närmsta chef. Närmsta chef anmäler detta sedan vidare till socialtjänst samt polis och SÄPO. Det är också vårt gemensamma ansvar att uppmärksamma risken för infiltration bland medarbetare.
-

6 Praktiskt arbete

Det vardagliga arbetet delas in i tre nivåer; grönt, gult och rött läge. Oavsett vilken nivå man befinner sig på gäller det att bedriva arbetet ur ett förebyggande och stödjande perspektiv.

6.1 Grön nivå- Generellt förebyggande arbete

Grön nivå är ett normalläge där värdegrundsarbete, samtal och dialog syftar till att upprätthålla sunda åsikter och ett öppet och inkluderande samhälle.

Insatserna är generella, det vill säga att de riktar sig till alla, till exempel på en skola, arbetsplats eller i en förening. I grönt läge pågår också omvärldsanalys och kunskapspridning.

Ett viktigt syfte med ett aktivt arbete även under grönt läge är att tidigt upptäcka tecken på oro och att vara väl förberedd om något händer. Det finns olika tecken på att de generella insatserna behöver stärkas i en stadsdel eller kommun. Dessa tecken kan vara:

- att personer man möter ger uttryck för oro och en känsla av otrygghet
- att tilliten brister mellan människor i kommunen

- att det dyker upp klotter, klistermärken eller annat som riktar sig mot grupper i samhället, anmäl till polisen på telefonnummer 114 14, mer info om anmälningar finns på s.16
- att det finns grupper som känner sig diskriminerade
- att individer eller grupper står utanför den sociala samhörigheten

Med ett väl strukturerat arbete finns det tid och rutiner för att hantera eventuella störningar eller uppkommen oro.

6.2 Gul nivå- Specifikt förebyggande insatser

Gul nivå innebär att det finns en identifierad problematik. Det kan handla om signaler från en skola, polis eller socialtjänst om en förhöjd risk. Arbetet här inriktar sig på en specifik problematik och det kan bli aktuellt att kalla samman skolpersonal, poliser och socialarbetare för att diskutera en grupp man oroar sig över eller på grund av inträffade händelser i samhället. Tecken på oro som kan peka på en möjlig koppling till våldsbejakande extremism:

- personer som signalerar åsikter och budskap genom våldsbejakande symboler och märken
- personer ger uttryck för olika konspirationsteorier och hat mot bestämda grupper
- osunda gängbildningar och sammankomster som kan kopplas till extrema organisationer
- att unga tycker att det är okej med våld i vissa situationer för att protestera mot eller ändra samhället
- att unga lägger av med fritidsintressen och lämnar gamla kompisar och gäng för att ge uttryck för något av övriga tecken
- mobbning eller trakasserier ökar
- skadegörelse och klotter tilltar

Dessa tecken innebär inte med automatik att det finns personer som radikaliserats men det finns en tydligt förhöjd risk och det är viktigt att det dokumenteras för att underlätta eventuellt fortsatt arbete kring problematiken. Verksamheterna dokumenterar enligt ordinarie uppdrag och kom ihåg att göra en polisanmälan om ett brott har begåtts, exempelvis klotter.

Oroas man över något som man vill lyfta i någon av våra samarbetsgrupper anmäls detta till sin närmsta chef, som i sin tur tar kontakt med socialtjänsten samt polis och SÄPO.

6.3 Röd nivå- Individinriktade insatser

Hamnar man på röd nivå innebär det att det finns en tydlig och individinriktad problematik. På röd nivå finns personer med ett uttalat riskbeteende som redan har, eller som löper stor risk att begå våldshandlingar eller annan kriminell verksamhet som går att koppla till hens ideologi eller åsikter. Exempel på riskbeteende kan vara:

- personer som tillbringar mycket tid med att studera hemsidor, böcker och filmer med ett tydligt extremistiskt budskap
- personer som är inblandad i tydliga händelser med inslag av våld eller upplopp grundade i extrema åsikter
- personer uppträder med tydliga märken och symboler som står för en extrem ideologi
- personer är inblandade i annan kriminalitet som kan kopplas till hens extrema åsikter

Det kan vara svårt att avgöra vad som ska klassas som extrema och våldsbejakande åsikter men det kan till exempel handla om:

- intoleranta åsikter som förkastar demokratiska principer.
- en konspiratorisk syn på andra människor och grupper t.ex. judar, invandrare, kapitalister eller homosexuella.
- argumenterar för absoluta lösningar med tydliga våldsinslag.
- försöker att legitimera sina åsikter genom en stark misstro mot rådande samhällsordning.

Utöver ovanstående kan man också se förändringar i en persons umgänge som kan tyda på en förhöjd risk:

- personen isolerar sig både från vänner och familj
- hen börjar umgås i nya kretsar som kan ge anledning till oro, till exempel kriminella gäng.
- byter eller slutar med fritidsintressen.
- uppträder aggressivt och lättprovocerat.

För att göra en riktig bedömning när det gäller oro kring en person eller grupp är det viktigt att värdera konsekvenserna av olika insatser. Det kan ibland till och med vara effektivare att vara passiv och inte ingripa alls men för att göra en sådan bedömning gäller det att man analyserat olika möjligheter och scenarion. En värdering kan till exempel ta hänsyn till:

- vad säger sekretesslagstiftning och/eller anmälningsplikt?
- riskerar en insats att förvärra och stigmatisera individen och göra insatsen kontraproduktiv?
- finns det risk att förlora viktiga sociala aktörer kring personen?
- kan man ha missbedömt situationen och gjort övertolkningar? Har till exempel de tecken man skapat oron kring andra förklaringar eller orsaker?
- kan ett passivt agerande leda till en normalisering?
- finns det risk att situationen förvärras om man inget gör?

När man beslutar att vidta åtgärder finns en rad olika insatser som kan användas och som beroende på situation fungerar olika bra. Viktigt är att åtgärderna är väl underbyggda och att vi har vetskap om att kunna

genomföra det vi föresätter oss att göra. Här följer några exempel på saker som är viktiga för ett lyckat arbete:

- **Dialog.** Samtalet bör alltid finnas med som utgångsläge oavsett på vilken nivå vi går in. Att bygga tillit och en relation är avgörande för hur väl vi ska lyckas i arbetet. Här är det viktigt att samtalsledaren är väl förberedd och klarar av att befinna sig i ett samtal där moralkompassen kanske pekar åt helt motsatt håll än hens egen.
- **Samverkan.** Här kommer samverkansgrupper och etablerade samarbeten på prov. Ett väl utvecklat förarbete leder till ett smidigt och framgångsrikt handlande.
- **Nätverk.** Genom att i förväg upparbeta professionella nätverk har man god tillgång till en bred kunskapsbank när behov uppstår
- **Information.** Det är viktigt att man i förväg vet vem och vilka som bör delges information i ett ärende. När skall till exempel polis kopplas in? Vem på socialen är ansvarig för den person det gäller? På vilket sätt skall skolan inkluderas?
- **Stödinsatser.** Vilket stöd behöver personen eller personerna för att riskerna ska minska? Här handlar det ofta om ett brett övergripande förebyggande arbete. Det gäller att vara vidsynt och se en rad olika möjligheter och aktörer. Till exempel är arbetsförmedling och försäkringskassa ofta viktiga aktörer när det gäller att bryta isolering och arbetslöshet. Har vi kunskap om vilka personer som finns inom familjen eller vänkretsen som är viktiga? Finns det någon myndighetsperson som har ett högt förtroendekapital som är värd att kontakta?

Ovanstående punkter är bara exempel på insatser som kan leda framåt. Varje ärende är alltid unikt och kräver också unika lösningar. Är man väl förberedd ökar dock flexibiliteten i de möjligheter man ser och de åtgärder man sätter in.

6.4 Orostelefon

Den nationella **Orostelefonen** hanteras av Rädda Barnen. Via 020- 100 200 kan man ringa anonymt och kostnadsfritt för att få stöd och råd. Mer information på www.rb.se/orostelevonen

Eda kommuns kontaktperson gentemot Rädda Barnen är säkerhetssamordnaren.

Bilaga 1 Checklista mot våldsbejakande extremism

I en demokrati har alla rätt att uttrycka sina politiska åsikter, även sådana som kan uppfattas som obekväma. Politiska handlingar som står i strid med demokratins grundläggande spelregler kan dock aldrig accepteras. Det är därför viktigt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Sommaren 2014 tillsattes en nationell samordnare mot våldsbejakande extremism. Huvuduppdraget för den nationella samordnaren är att stärka och stödja lokal samverkan i syfte att förebygga våldsbejakande extremism. Alla kommuner har en kontaktperson som samordnar det lokala arbetet kring våldsbejakande extremism.

Som anställd inom kommunen bär man ett ansvar att ständigt arbeta med generella förebyggande insatser för att upprätthålla sunda åsikter och ett öppet inkluderande samhälle. Oro kring att en person är på väg in i våldsbejakande extremistisk miljö ska tas på allvar och lyftas till närmsta chef.

Den 1 april 2016 trädde en ny lag i kraft som kriminaliserar terrorresor. Misstankar om att någon person planerar en terrorresa ska anmälas till sin närmsta chef som i sin tur anmäler vidare till socialtjänsten samt polisen och SÄPO.

Här följer en sammanställning av tecken att vara uppmärksam på samt vad man kan göra och vart man vänder sig vid oro eller frågor.

Generella tecken att vara uppmärksam på:

- Personer man möter ger uttryck för oro och en känsla av otrygghet
- Att tilliten brister mellan människor i kommunen
- Att det dyker upp klotter, klistermärken eller annat som riktar sig mot grupper i samhället
- Att det finns grupper som känner sig diskriminerade
- Att individer eller grupper står utanför den sociala samhörigheten

Tecken som tyder på en identifierad problematik:

- personer som signalerar åsikter och budskap genom våldsbejakande symboler och märken
 - personer ger uttryck för hat mot bestämda grupper
 - osunda gängbildningar och sammankomster som kan kopplas till extrema organisationer
 - mobbning eller trakasserier ökar
 - skadegörelse och klotter tilltar
 - Dessa tecken innebär inte med automatik att det finns personer som radikaliserats men det finns en tydligt förhöjd risk och det är viktigt att det dokumenteras för att underlätta eventuellt fortsatt arbete kring problematiken.
-

Tecken på en tydlig och individriktad problematik:

- personer som tillbringar mycket tid med att studera hemsidor, böcker och filmer med ett tydligt extremistiskt budskap
- personer som är inblandad i tydliga händelser med inslag av våld eller upplopp grundade i extrema åsikter
- personer uppträder med tydliga märken och symboler som står för en extrem ideologi
- personer är inblandade i annan kriminalitet som kan kopplas till hens extrema åsikter
- Det kan vara svårt att avgöra vad som ska klassas som extrema och våldsbejakande åsikter men det kan till exempel handla om:
 - intoleranta åsikter som förkastar demokratiska principer.
 - en konspiratorisk syn på andra människor och grupper t.ex. judar, invandrare, kapitalister eller homosexuella.
 - argumenterar för absoluta lösningar med tydliga våldsinslag.
 - försöker att legitimera sina åsikter genom en stark misstro mot rådande samhällsordning.
- Utöver ovanstående kan man också se förändringar i en persons umgänge som kan tyda på en förhöjd risk:
 - personen isolerar sig både från vänner och familj
 - hen börjar umgås i nya kretsar som kan ge anledning till oro, till exempel kriminella gäng.
 - byter eller slutar med fritidsintressen.
 - uppträder aggressivt och lättprovocerat.

Oroas man över något som man vill lyfta i någon av våra samarbetsgrupper anmäls detta till sin närmsta chef.

Närmsta chef ansvar sedan för att vid behov anmäla detta sedan vidare till socialtjänst samt polis och SÄPO.

För att komma i kontakt med polisen vänder man sig i första hand till underrättelsesamordnarna som sitter i Karlstad på tel. 010-5670980. Kan de inte nås kan man kontakta kommunpolisen i lokalpolisområde Arvika på tel. 070-6092751 alternativt genom 114 14. I samråd med polisen beslutas det om SÄPO ska kontaktas. SÄPO nås dygnet runt på tel. 010-568 70 00.

Ring eller lämna tips hellre en gång för mycket, då Säpo avgör vad som är av vikt och inte enskild person.

Det finns även en nationell stödtelefon Hit kan personer vända sig som är oroliga att anhöriga är i riskzonen för att dras in i en våldsbejakande extremistisk rörelse. Samtalen är anonyma.

Orostelefon: 020-100 200. Öppet vardagar mellan 9-12, 13-16.

Bilaga 2 Vanliga symboler

Symbol för Daesh som är en väpnad salafijihadistisk terrormilis främst aktiv i Irak och Syrien. De betraktar sig som den legitima regeringen i en islamisk stat. Islamiska staten är känd för sin extrema tolkning av sharialagar vad gäller dem som inte delar deras tro och för sina militära attacker på civila, tortyr, avrättningar av män och bortrövanden och avrättningar av kvinnor.

Symbol för Jabhat Fateh al-Sham, tidigare känd som Jabhat al-Nusra eller Nusrafronten är en salafistisk, jihadistisk rörelse i Syrien som bekämpar Bashar al-Assads regering i det syriska inbördeskriget. Gruppen är en gren av al-Qaida och är terrorstämplad av USA och svartlistad av FN:s säkerhetsråd. Gruppen består av de mest stridsvana av de syriska rebellerna och är dessutom välbeväpnad, välorganiserad och välfinansierad.

Symbol för Al-Shabaab, (arabiska för 'ungdomen'), är en militant islamistisk organisation, som före 2007 var en ungdomsgren av den somaliska islamiströrelsen Islamiska domstolarnas högsta råd. Sedan början av 2012 är den erkänd som en del av Al-Qaida.

Varghaken- En gammal heraldisk figur som återfinns i adliga släktvapen och som använts för att symbolisera kamp. I Sverige förknippas den bland annat med organisationen Vitt Ariskt Motstånd

Solhjulet- En vanlig symbol som förekommer på 3 000 år gamla hällristningar. Användes av den tidigare svenska nazistorganisationen Nordiska Rikspartiet

Triskele- Den har använts av en rad organisationer både i Sverige och andra länder, bland annat det sydafrikanska nazistpartiet AWB, Afrikaner Weerstandsbeweging.

Livsruna- Livsrunan eller Livets träd (kallas även ibland för älgrunan eller algiz) kommer också från runalfabetet. Symbolen användes av Waffen SS i födelseannonser, och om man vänder den upp och ner blir det en dödsruna som var vanlig i dödsannonser. Förekommer bland annat hos Svenska

motståndsrörelsen.

Odalruna- De tyska nazisterna använde odalrunan som symbol för "blut und boden" och den var också symbol för olika nazistiska bondeorganisationer. Odalrunan är i dag en av de allra vanligaste symbolerna i högerextremistiska sammanhang och har använts av en rad olika organisationer.

Tyrrunan- Svenska motståndsrörelsens symbol består av en svart Tyr-runan mot en grön bakgrund. Runan användes i Nazityskland och ska symbolisera kamp och seger.

Antifascistisk aktions symbol, Antifascistisk aktion (AFA) är ett vänsterextremt internationellt nätverk av militanta antifascister som har sin ideologiska grund i olika former av socialistiska inriktningar såsom frihetlig socialism och anarkism.

Revolutionära frontens symbol, Revolutionära fronten (RF eller Revfront) var en vänsterextrem svensk utomparlamentarisk militant organisation som enligt sitt program arbetade för socialism, internationalism och antifascism. Upphörde september 2015.

Bilaga 3 Webbsidor

Vit makt miljön

- **motgift.nu** Nätmagasin, Webb TV och podcast (tidigare kopplad till SvP)
- **logik.se** Nätbutik som specialerat sig på nationalistisk litteratur
- **motpol.nu** Konservativ och identitär tankesmedja
- **arktos.com** Identitært bokförlag
- **nordisk.nu** Kan beskrivas som extremhögerens ”facebook”
- **nordfront.se** Svenska/nordiska motståndsrörelsens hemsida
- **nationell.nu** Nationalsocialistisk nyhetssida
- **midgaardshop.com** En av Sveriges äldsta distributörer av vit makt-musik och kläder
- **metapedia.org** Högerextremt uppslagsverk på nätet
- **thorsteinar.de** Tyskt klädmärke med association till högerextrema i Tyskland
- **Autonoma miljön**
- **antifa.se** AFA:s officiella hemsida
- **motkraft.net** Hemsida för extremvänstern där nyheterna skrivs av besökarna
- **socialism.nu** Ett debattforum för extremvänstern
- **bokcafet.se** Säljer böcker, filmer, musik (har kopplingar till AFA)

Våldsbejakande religiös extremism

Det finns ingen aktiv webbplats knuten till någon organisation i Sverige idag utan de har sitt säte i andra länder. Det finns dock några bloggare i Sverige som sprider extremistiska budskap. Vill man få en insyn i IS retorik kan man läsa den engelska nättidningen **Dabiq**.

Bilaga 4 Orostelefonen

Rädda Barnen

ÄR DU OROLIG ATT NÅGON DU KÄNNER DRAS TILL EN VÅLDSAM, EXTREM RÖRELSE?

Du kan ringa **020-100 200** anonymt
och kostnadsfritt för att få stöd och råd.

Rädda Barnens Orostelefon

är öppen på vardagar
9:00-12:00 och 13:00-16:00.

Vi pratar flera språk och
kan berätta om vilket stöd
som finns där du bor.

#orostelevonen

www.raddabarnen.se/orostelevonen

I SAMARBETE MED

Nationella
samordnaren
mot
våldsbejakande
extremism